

Asia: Lausuntopyyntö Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA-ohjelmasta (PIRELY/3055/2024) (PIRELY/3055/2024)

Pirkanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Kangaslammin Energia Oy (Pohjan Voima Oy) suunnittelee Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoima-alueita Parkanon ja Ikaalisten kaupunkien alueelle Pirkanmaalle. Hankealueen koko on n. 3000 ha (Parkano 2800 ha ja Ikaalinen 200 ha). Suunniteltujen tuulivoimaloiden määrä on 20 ja voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m. Ja aurinkovoimaloiden alue n. 410 ha. Alue on pääasiassa ojitettua suota ja talousmetsää. Sähkön siirtoa varten rakennetaan uusi 100 kV tai 400 kV ilmajohto. Reitit ja vaihtoehdot tarkentuvat myöhemmissä vaiheissa.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelle on toteutettu 2024 pesimälinnustوسelvitys, metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys, muuttolintuselvitys, susiselvitys, ja metsästäjähaastattelut.

Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin selostuksessa tehtävien tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luke huomauttaa, että luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Ohjelmassa todetaan, että hankealueella ei tuulivoima-alueelle ei sijoitu metsäpeuroille erityisemmin soveltuvia elinympäristöjä. Lisäksi tuodaan esille, että tuulivoima-alueesta noin kolme kilometriä luoteeseen sijoittuu Natura-alue, mutta metsäpeura ei ole sen suojeluperusteena. Luke huomauttaa, että tulevassa vaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida se, että vasallisten vaadinten elinympäristömallin (luonnonvaratieto.luke.fi) mukaan hankealueelle sijoittuu metsäpeuralle erinomaisesti soveltuvia lisääntymiselinympäristöjä. Lisäksi on syytä huomioida, että metsäpeuran levinneisyysalueella Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia metsäpeuran osalta (Uusi päivitetty aineisto on odottamassa käsittelyä Lajitieto.fi tietokannassa: Julkaisematon Natura2000 alueiden päivitys – metsäpeura, (Lajitieto.fi)). Hankealueen ympäristön Natura-alueet sisältyvät tähän päivitykseen.

Luke tuo esille, että suovaltaisten Natura-alueiden verkosto muodostaa elintärkeän rungon metsäpeuran lisääntymiselinympäristöille. Merkittävä määrä metsäpeuroista kuitenkin vasoo ja hoitaa vasaan myös Natura-alueiden ulkopuolella usein Natura-alueiden tuntumassa. Yksin Natura-alueiden verkosto ei pysty ylläpitämään elinkykyistä metsäpeurapopulaatiota, koska metsäpeuralle soveltuvat Natura-alueet ovat pienialaisia ja kaukana toisistaan. Natura-alueiden ympäristön erämaat ja Natura-alueiden väliset ekologiset yhteydet ovat siksi keskeisiä elinkykyisen metsäpeurakannan säilyttämisessä.

Hankealueella voi sijaintinsa puolesta esiintyä kaikkia neljää suurpetoa ja alue sijoittuu Kankaanpään susireviirille. Hankkeessa tullaan tarkastelemaan aineistojen avulla kuuluuko hanke elinympäristöpotentiaalin perusteella todennäköisesti susien ydinreviiriin vai, sijoittuuko ydinreviiri todennäköisemmin hankealueen ulkopuolelle.

Yhtenäiset häiriöttömät luontoalueet ovat tärkeitä ihmistoimintaa karttaville lajeille kuten metsäpeura ja suurpedot. Hankealueen ympäristössä (30 km säteellä) on 15 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta, joista osa rajautuu toisiinsa ja muodostaa yhdessä laajoja tuulivoima-alueita. YVA-selostuksessa tuleekin kiinnittää huomiota ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus paikallis- tai osapopulaatitasolla kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Tuulivoiman vaikutuksia metsästykseseen on syytä myös arvioida huolellisesti. Metsästystä tuulivoima-alueilla saattaa rajoittaa mm. riski vahingoittaa toisen omaisuutta (tuulivoimaloiden lavat) ja siihen liittyvät korvausvelvollisuudet. Ruotsissa ja Norjassa tehtyjen alustavien kyselytutkimusten ja saalistilastojen perusteella tuulivoimalla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia metsästykseseen ja ammuttujen hirvien määrään tuulivoima-alueilla (Zimmermann ym. 2023).

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Metsäpeuran osalta tulee huomiota kiinnittää kokonaisvaikutusten arviointiin varovaisuusperiaate huomioiden. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Hankealueella voi sijaintinsa puolesta esiintyä kaikkia neljää suurpetoa ja se sijoittuu aktiiviselle susireviirille. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot ja metsäpeura) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 02.12.2024 klo 17:36:48.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: